

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Dnr 1-933/2024

Gäller fr.o.m. 2025-01-17

**Karolinska
Institutet**

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Regelverk och organisatoriska förutsättningar	3
KI:s syfte med användning av alternativt urval.....	5
Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI	6
Årlig uppföljning.....	6
Utvärdering var tredje år.....	6
 Bilagor	 8
Bilaga 1. Mall för årlig uppföljning av det alternativa urvalet.....	8
Bilaga 2. Mall för treårig utvärdering av det alternativa urvalet.....	8

Diarienummer:
1-933/2024

Beslutsdatum:
2025-01-17

Beslut:
Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå
Handläggs av enhet:
Enheten för antagning, examen och disputation

Dokumenttyp:
Riktlinjer
Beredning med:
Läkarprogrammets programnämnd,
Tandläkarprogrammets utbildningsnämnd.

Revidering med avseende på: Förtydliganden gällande urvalskommittéernas ansvar, samt läkarprogrammets syfte med alternativt urval. Anpassning av vilken statistik som ska redovisas utefter vad som är möjligt. Tillägg av mall för treårig utvärdering.

Inledning

För att hanteringen av alternativt urval ska vara rättssäkert och transparent, där ansvar, befogenheter samt hantering av jävssituationer framgår tydligt, behövs universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI.

Bakgrund

Regeringen har i högskoleförordningen (1993:100) bestämt att platserna till en utbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare i viss omfattning får fördelas på andra grunder än betyg och högskoleprov, nämligen:

1. andra särskilda prov än högskoleprovet,
2. kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen, och
3. andra för utbildningen sakliga omständigheter.¹

Till utbildning som vänder sig till nybörjare ska platserna fördelas med minst 1/3 på grundval av betyg, minst 1/3 på grundval av resultat från högskoleprov och högst 1/3 på grundval av universitetet bestämda urvalsgrunder.

Regelverk och organisatoriska förutsättningar

KI använder alternativt urval till utbildningar där det är särskilt motiverat och efter särskilt beslut. I KI:s antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå anges hur urvalsgrunden får användas, i enlighet med vad som anges i högskoleförordningen.

Alternativa urval till nybörjarprogram på KI, ska bedöma den sökandes personliga egenskaper och kompetenser samt motivation för den sökta utbildningen.

¹ 7 kap. 23 § högskoleförordningen (1993:100).

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Varje utbildning som använder alternativt urval ska ha en utsedd kommitté som ansvarar för genomförande av urvalsprocessen samt fattar beslut om meritvärdering av sökande.²

Enligt Fakultetsnämndens besluts- och delegationsordning är det delegerat till kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (KU) att fatta beslut i andra för uppdraget relevanta ärenden, bland annat utbildningsplaner, styrdokument för kurs- och programansvar och systematiskt kvalitetsarbete [fotnot Fakultetsnämndens besluts- och delegationsordning dnr 1-304/2023]. KU beslutar även i förekommande fall om alternativt urval ska användas vid antagning till utbildningen.³

Om ett lärosäte p.g.a. särskilda skäl vill att mer än en tredjedel av platserna till en utbildning ska fördelas på grund av alternativt urval krävs ett särskilt tillstånd av UHR.⁴ En sådan ansökan ska beslutas av rektor, vilket inom KI sker efter förslag från KU.

I nuläget använder läkarprogrammet samt tandläkarprogrammet sig av alternativt urval (PIL respektive TAPIL).

Urvalskommittéerna för alternativt urval till Läkarprogrammet respektive Tandläkarprogrammet ansvarar för genomförande och kvalitetssäkring av det prov- och intervjubaserade urvalet till programmet, samt fattar beslut om meritvärdering av sökande.

Urvalskommittén för alternativt urval till Läkarprogrammet är underorgan till Läkarprogrammets programnämnd.⁵ Urvalskommittén för alternativt urval till Tandläkarprogrammet är underorgan till utbildningsnämnden Dentmed.⁶ Ordförande och ledamöter i respektive urvalskommitté utses av

² Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid KI (dnr 1-353/2021), p. 4.4.6.

³ Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid KI (dnr 1-353/2021), p. 8.

⁴ 7 kap. 15 § högskoleförordningen (1993:100).

⁵ <https://utbildning.ki.se/student/lakarprogrammet-55-arigt/programmets-organisation>

⁶ <https://ki.se/dentmed/utbildningsnamnden-dentmed>

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

programnämnd respektive prefekt. Studentrepresentanter utses av studentkåren.⁷

I avdelningen för utbildnings- och forskarutbildningsstöds (UFS) särskilda uppdrag ingår att ansvara för antagningen av sökande till samtliga utbildningar på grund- och avancerad nivå vid KI. Inom ramen för respektive sakområde ansvarar avdelningarna även för intern styrning och kontroll.⁸

KI:s syfte med användning av alternativt urval

I propositionen *Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet* uppmuntras alternativt urval till högskolan med syftet att "vid sidan om betyg och högskoleprov ge möjlighet att ta tillvara meriter och erfarenheter – som är särskilt betydelsefulla för utbildningen".⁹

Syftet med alternativt urval för tandläkarprogrammet är att ge ytterligare en chans för sökande som är motiverade och lämpade men som inte har de gymnasiebetyg eller resultat från högskoleprovet som oftast krävs för antagning, attrahera motiverade och studiestarka studenter som klarar av en krävande utbildning, vilket då medför en hög genomströmning och färre avhopp, samt möjliggöra för programmet att bedöma egenskaper som är viktiga för en utbildning och ett yrke inom vård och omsorg, som t.ex. empati, självkänedom samt social och kommunikativ förmåga.¹⁰

Syftet med alternativt urval för läkarprogrammet är att finna studenter som uppvisar lämplighet för läkarstudier, samt bedöms som motiverade och kapabla för utbildningens krävande studier. Syftet med urvalet är att kvalitativt bedöma andra egenskaper som inte direkt mäts med formella meriter, så som hög motivation, realistiska förväntningar, sociala färdigheter, kommunikationsförmåga, personlig mognad och vetenskapligt intresse.¹¹

⁷ Arbets- och delegationsordning för programnämnden för läkarprogrammet, Arbets- och delegationsordning utbildning på grund- och avancerad nivå för Utbildningsnämnden Dentmed

⁸ Föreskrifter om organisation, ansvarsområden och beslutsbefogenheter för universitetsförvaltningen (dnr 1-825/2022).

⁹ Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet (prop. 2006/07:107).

¹⁰ Ansökan om fortsatt tillstånd för annan platsfördelning och alternativt urval (TAPIL) till tandläkarprogrammet vid Karolinska Institutet (dnr 1-841/2017), p. 2.

¹¹ Ansökan om fortsatt tillstånd för alternativt urval för antagning till läkarprogrammet vid Karolinska Institutet (dnr 4272/2008).

Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

Årlig uppföljning

För att säkerställa att processen för alternativt urval håller en hög kvalitet och är rättssäker, ska respektive utbildningsprogram som använder sig av alternativt urval, årligen inlämna en skriftlig uppföljning (enligt bifogad mall, bilaga 1) i samband med den årliga återrapporteringen av utbildningsuppdraget. Lägesrapporten ska innehålla en redogörelse för andel sökande, kallade och antagna via alternativt urval. Vidare ska det även redogöras för hur eventuellt jäv har hanterats (jfr Jäv 16–18 § förvaltningslagen (2017:900)). Även andra incidenter såsom exempelvis fusk vid skrivprov och liknande ska rapporteras.

Lägesrapporten ska inlämnas årligen i februari med start februari 2024. Läkarprogrammet inlämnar uppföljning för både vårens och höstens antagning, och tandläkarprogrammet inlämnar uppföljning för höstens antagning.

Utvärdering var tredje år

För att kunna följa upp effekterna av antagning genom alternativt urval, samt att syftet med det alternativa urvalet uppnås, ska respektive programnämnd/utbildningsnämnd var tredje år redovisa dessa i en skriftlig utvärdering som ska inlämnas till kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Respektive programnämnd/utbildningsnämnd analyserar och sammanställer utvärderingen, samt skickar till enheten för antagning, examen och disputation. Enheten för antagning, examen och disputation kan begära in kompletteringar från respektive programnämnd/utbildningsnämnd. Enheten för antagning, examen och disputation bereder samt föredrar ärendet till kommittén för utbildning till grundnivå och avancerad nivå. Kommittén för utbildning till grundnivå och avancerad nivå beslutar, baserat på utvärderingens resultat, om eventuella åtgärdsplaner.

Utvärderingen ska spegla syftet med det alternativa urvalet, att attrahera speciellt motiverade och lämpade sökande vilket förväntas ha en positiv effekt på genomströmning och studieprestation. Utvärderingen syftar även

Karolinska Institutet – Universitetsgemensamma riktlinjer för användningen och kvalitetssäkringen av lokalt beslutade urvalsgrunder vid KI

till att säkerställa så att det alternativa urvalet inte ytterligare förstärker snedrekryteringen. Vid redovisning av statistik används UKÄ:s begrepp och definitioner.¹²

I utvärderingen ska därför följande redovisas och analyseras:

- Kön, medianålder, nationell bakgrund (svensk och utländsk bakgrund), geografisk bakgrund (inom Sverige) samt föräldrars utbildningsnivå per urvalsgrupp
- Avklarade poäng efter sex terminer per urvalsgrupp
- Examensfrekvens (andel examinerade inom nominell studietid för programmet plus en termin) per urvalsgrupp

I analysen ska jämförelser göras mellan alla urvalsgrupper inom ovanstående parametrar.

Beställningar av statistik till SCB ska ske via enheten för antagning, examen och disputation. I beställningen slås antagningsomgångar ihop eftersom datan annars inte kan redovisas på grund av ett för litet antal individer i underlaget.

Även en självvärdering av urvalsmodellen ska ingå som kommenterar hur det alternativa urvalet har fungerat. Om programmet har gjort andra uppföljningar och utvärderingar av det alternativa urvalet ska resultatet av dessa också redovisas.

Utvärderingen ska inlämnas i februari var tredje år. Första utvärderingen inlämnas februari 2025.

¹² UKÄ (2016). Grundläggande begrepp vid redovisning av officiell statistik inom högskolesektorn.

<https://www.uka.se/download/18.34770e1c185387824a674/1671697719182/begreppsmanual-statistik.pdf>

Bilagor

Bilaga 1. Mall för årlig uppföljning av det alternativa urvalet

Bilaga 2. Mall för treårig utvärdering av det alternativa urvalet

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign